

Elliðaárvogur

Farleiðir laxfiska – Möguleg áhrif landfyllingar

Fundur 14. apríl 2021
Skipulags- og samgönguráð
Reykjavíkurborgar

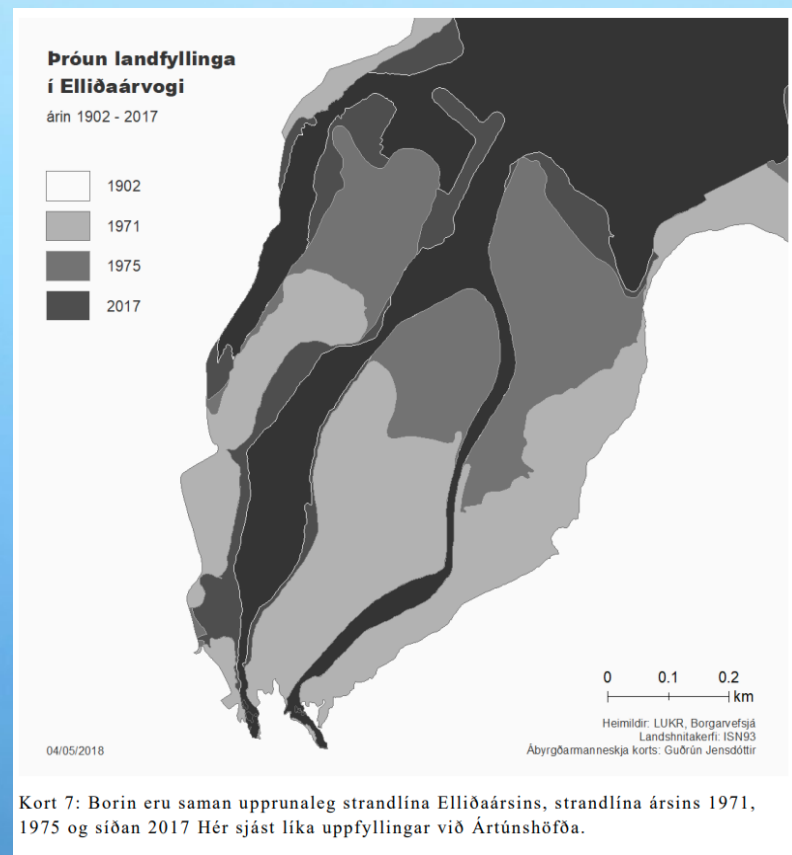
HAFRANNSÓKNASTOFNUN
Rannsókn- og ráðgjafarstofnun hafs og vatna

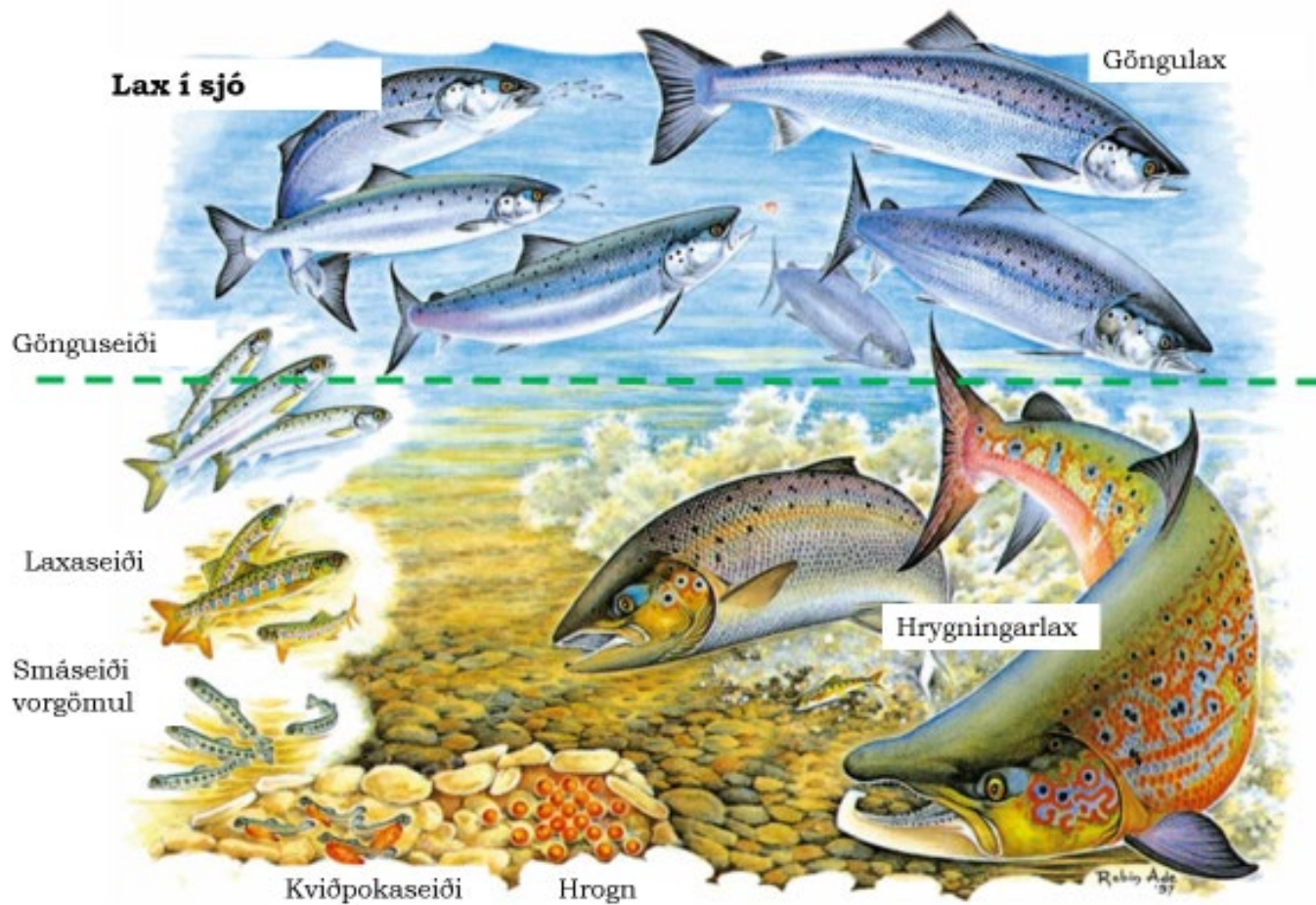
Forsaga

Niðurstaða Skipulagsstofnunar

- *Skipulagsstofnun telur að áhrif á laxfiska vegi þyngst í umhverfismati landfyllingar. Þau snúa fyrst og fremst að skerðingu á búsvæði laxfiska sem hefur áhrif á far þeirra milli ferskvatns og sjávar, sem og gruggmyndun á framkvæmdatíma sem hefur áhrif á fæðumöguleika þeirra.*
- *Stofnunin telur þó hafa verið sýnt fram á að með viðeigandi framkvæmdatilhögun eigi að vera unnt að fara í framkvæmdir við 1. áfanga landfyllingar ... Ekki sé hinsvegar unnt að taka afstöðu til þess hvort ásættanlegt sé að fara í 2. og 3. áfanga landfyllingar ... Niðurstöður úr þeim rannsóknum sem lagðar eru til af Hafrannsóknastofnun þurfa að liggja fyrir áður en tekin er afstaða til framkvæmda við 2. og 3. áfanga.*

Strandlengjan árið 1900 í
samanburði við strandlengjuna
árið 2020

Mynd frá Atlantic salmon federation

Ferskvatn

Lífsferill laxins

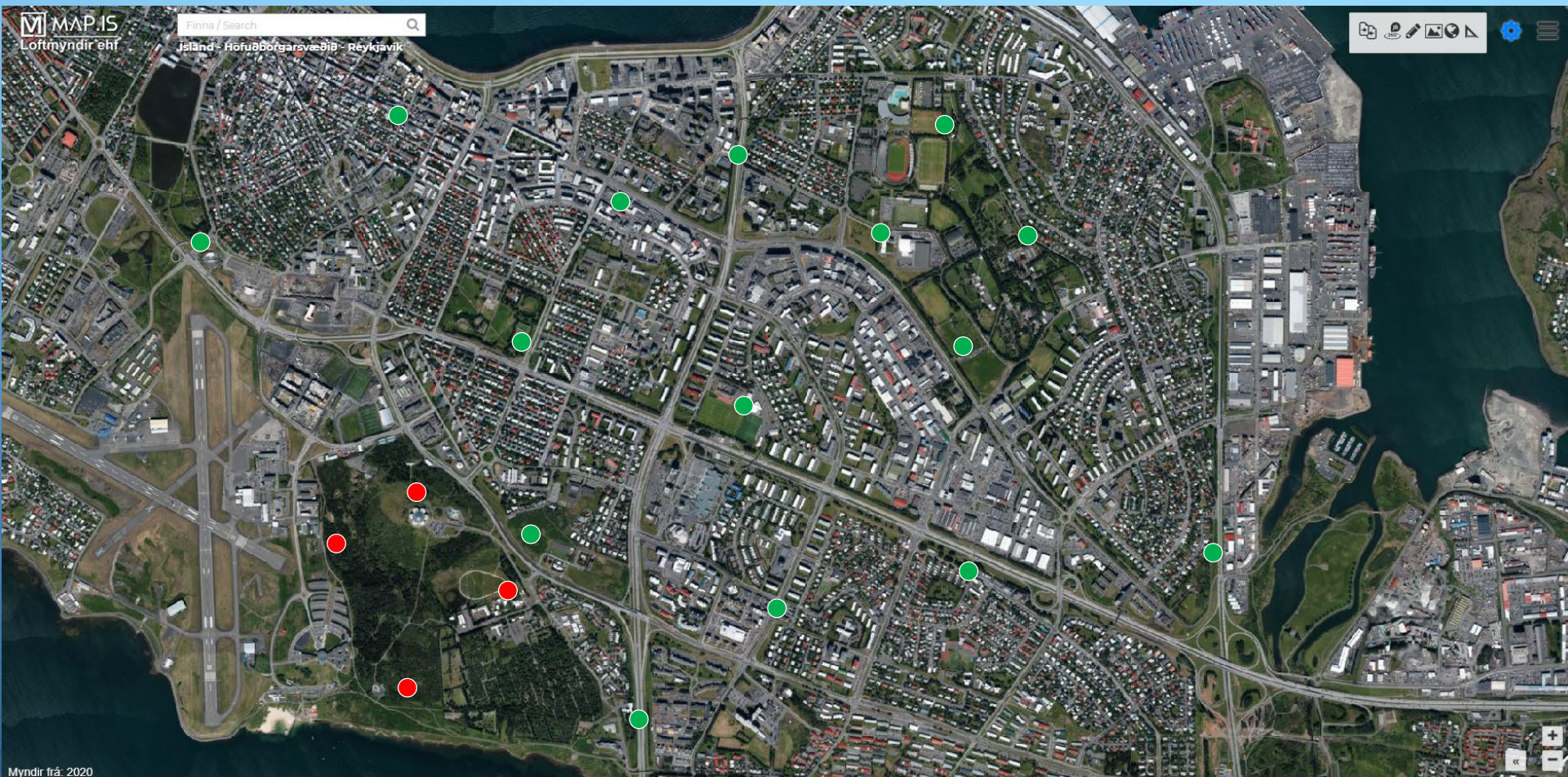
Rannsóknaruppsetning og markmið

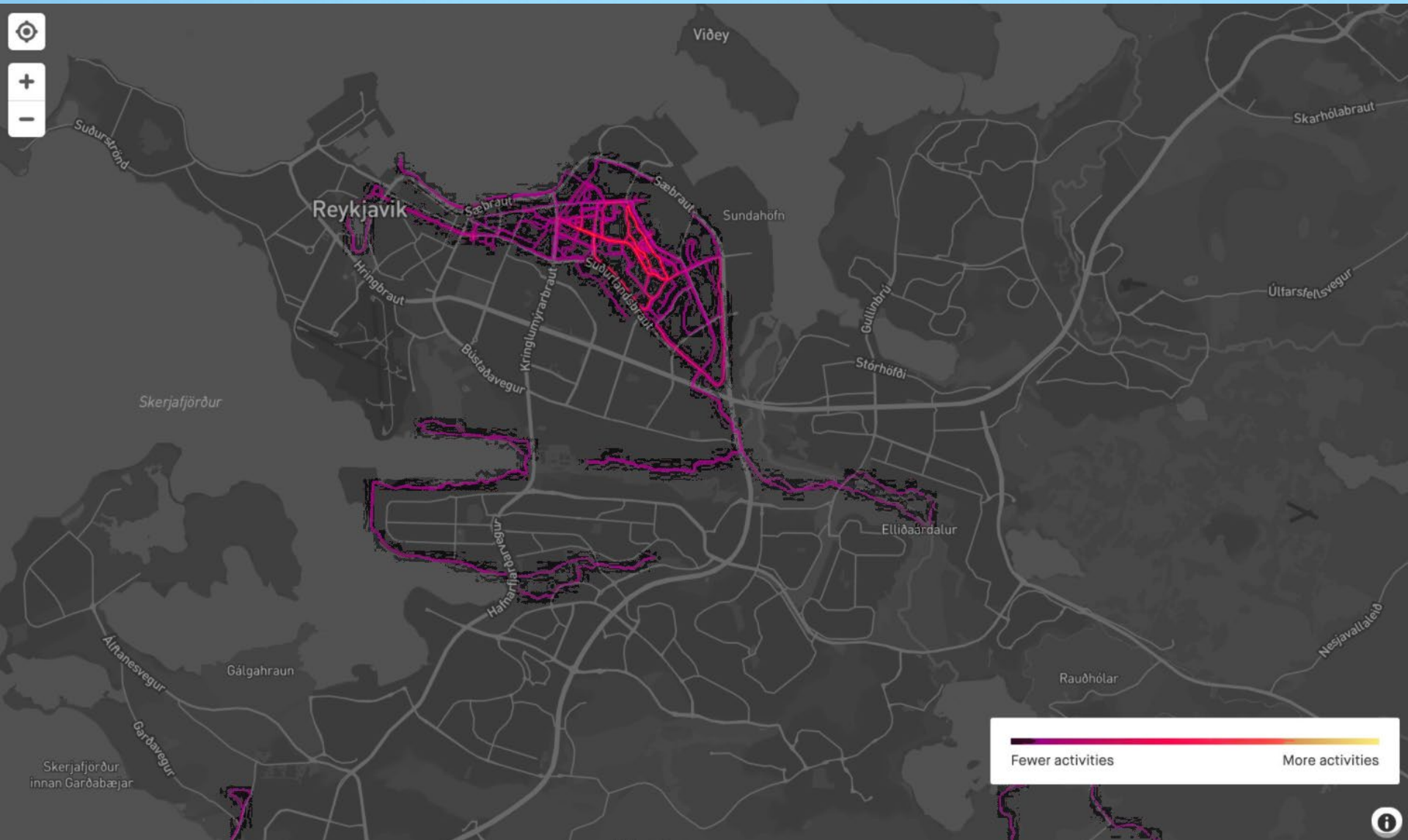
Staðsetning hlustunardufla árin 2017 og 2018

Hliðstæða ... Hversu mikilvæg er Öskjuhlíðin

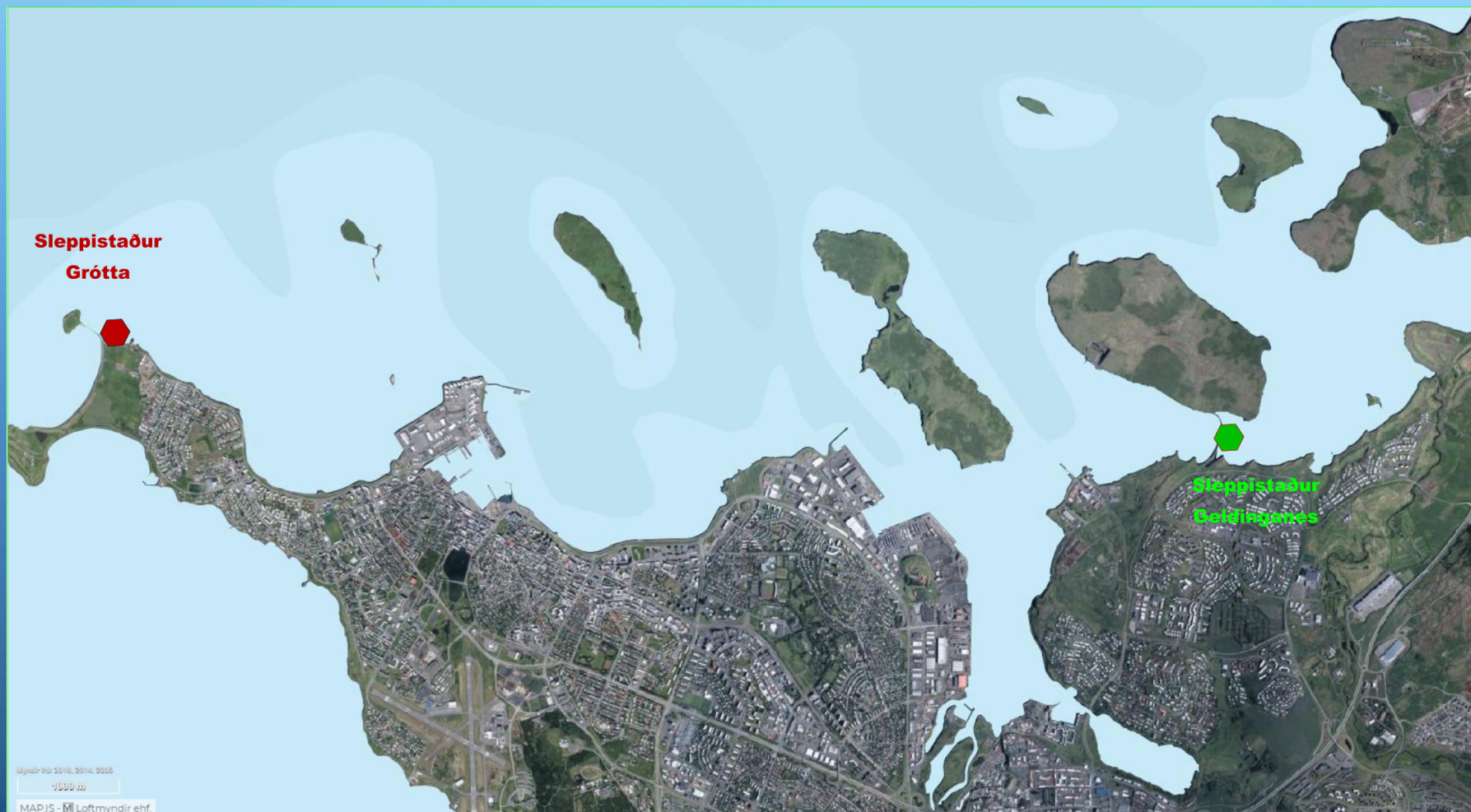
Hliðstæða ... Hversu mikilvæg er Öskjuhlíðin

Staðsetning hlustunardufla 2018 í Leirvogi og sundunum þar fyrir utan

Sleppistaðir Fullorðins lax

Fjöldi merktra fiska í Elliðaám og Leirvogsá

Seiði urriða og laxa voru merkt á göngu til sjávar

- Árið 2017 voru merkt 20 laxaseiði í Elliðaám
- Árið 2018 voru merkt
 - 40 laxaseiði í Elliðaám
 - 20 urriðaseiði í Elliðaám
 - 10 fullorðnir fiskar í Elliðaám
 - 20 laxaseiði í Leirvogsá
 - 20 urriðaseiði í Leirvogsá

Markmið rannsókna – Elliðaárvogur/Leirvogur

- Meta áhrif landfyllingar í Elliðaárvogi og framkvæmda vegna flutnings Björgunar á Álfsnes á stofna laxfiska í þessum ám.
 - 1. Eru laxaseiði á leið til sjávar að nýta/dvelja á fyrirhuguðum framkvæmdasvæðum.
 - 2. Er fullorðin lax á leið inn í Elliðaár til hrygningar að dvelja á fyrirhuguðum framkvæmdasvæðum.
 - 3. Eru urriðaseiði sem nýta strandsvæði til fæðuöflunar á sumrin að nýta/dvelja á fyrirhuguðum framkvæmdasvæðum.
 - Liður í að safna upplýsingum um atferli laxfiska sem nýst geta til að viðhalda og vernda laxastofna þessara áa.

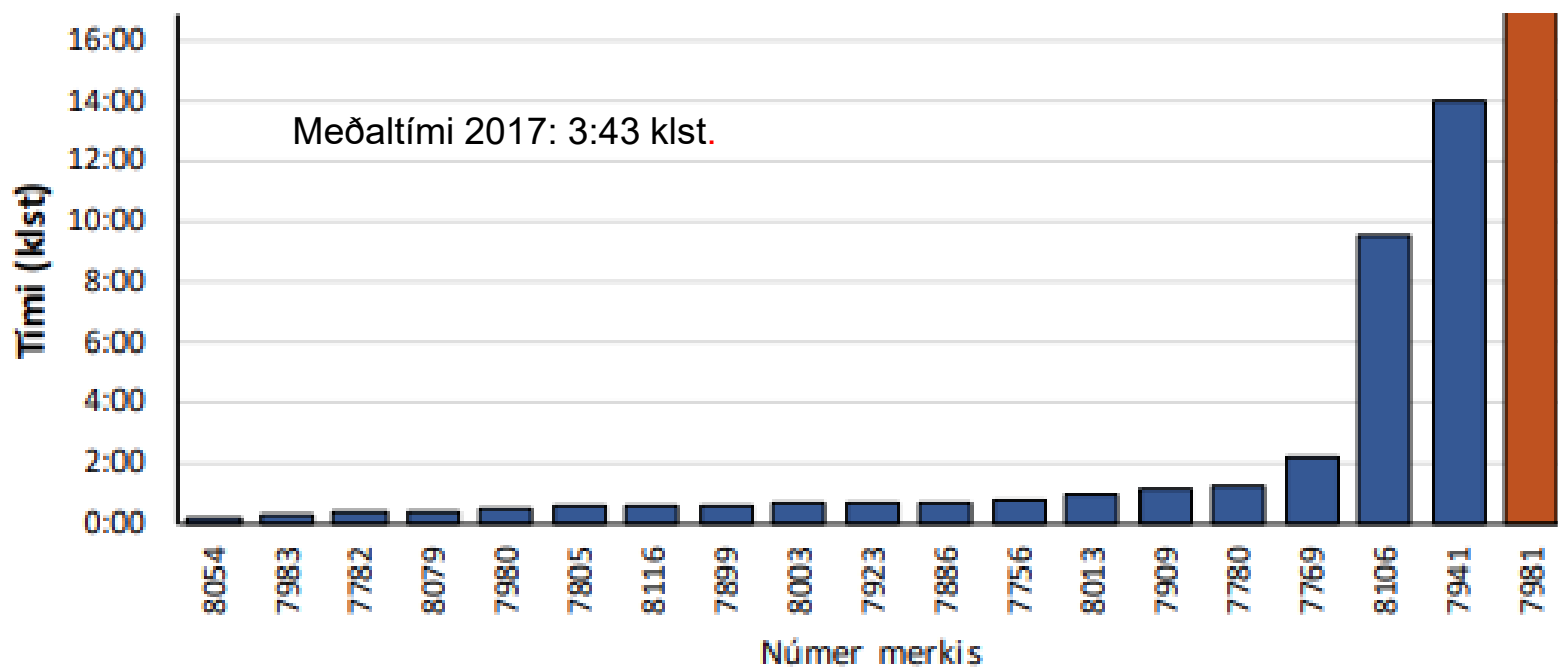

Niðurstöður rannsókna 2017 og 2018

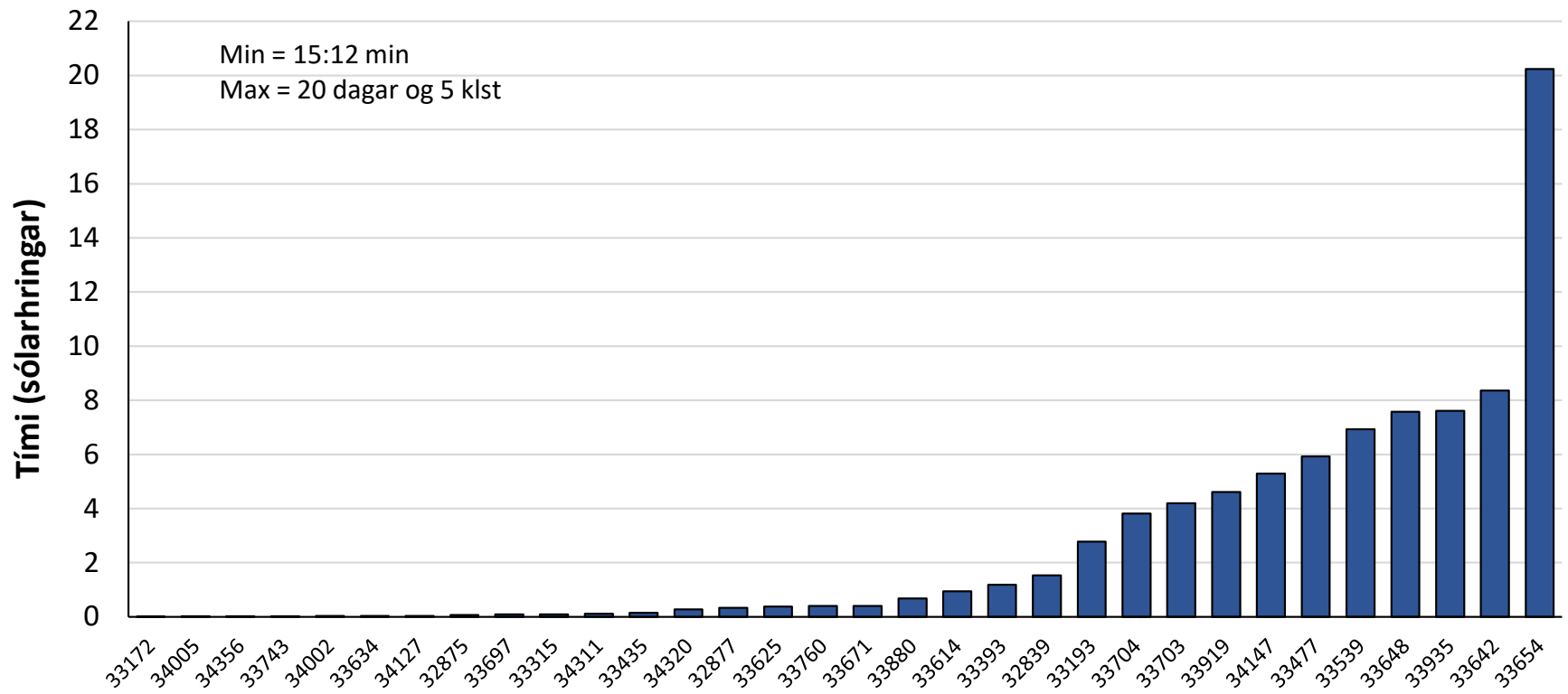
GÖNGUSEIÐI LAXA

Tími laxaseiða í Elliðaárvogi 2017.

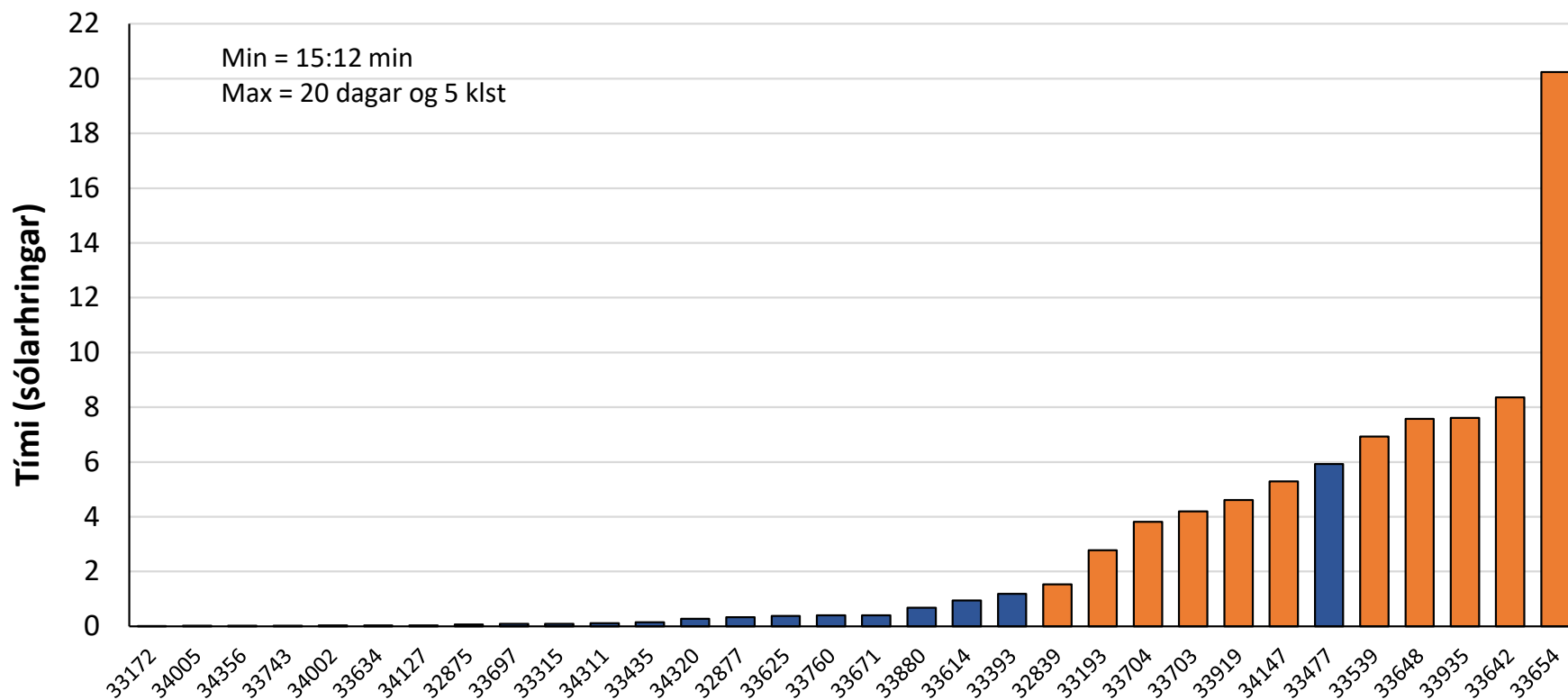
Tími laxaseiða í Elliðaárvogi 2018.

Staðsetning hlustunardufla árin 2017 og 2018

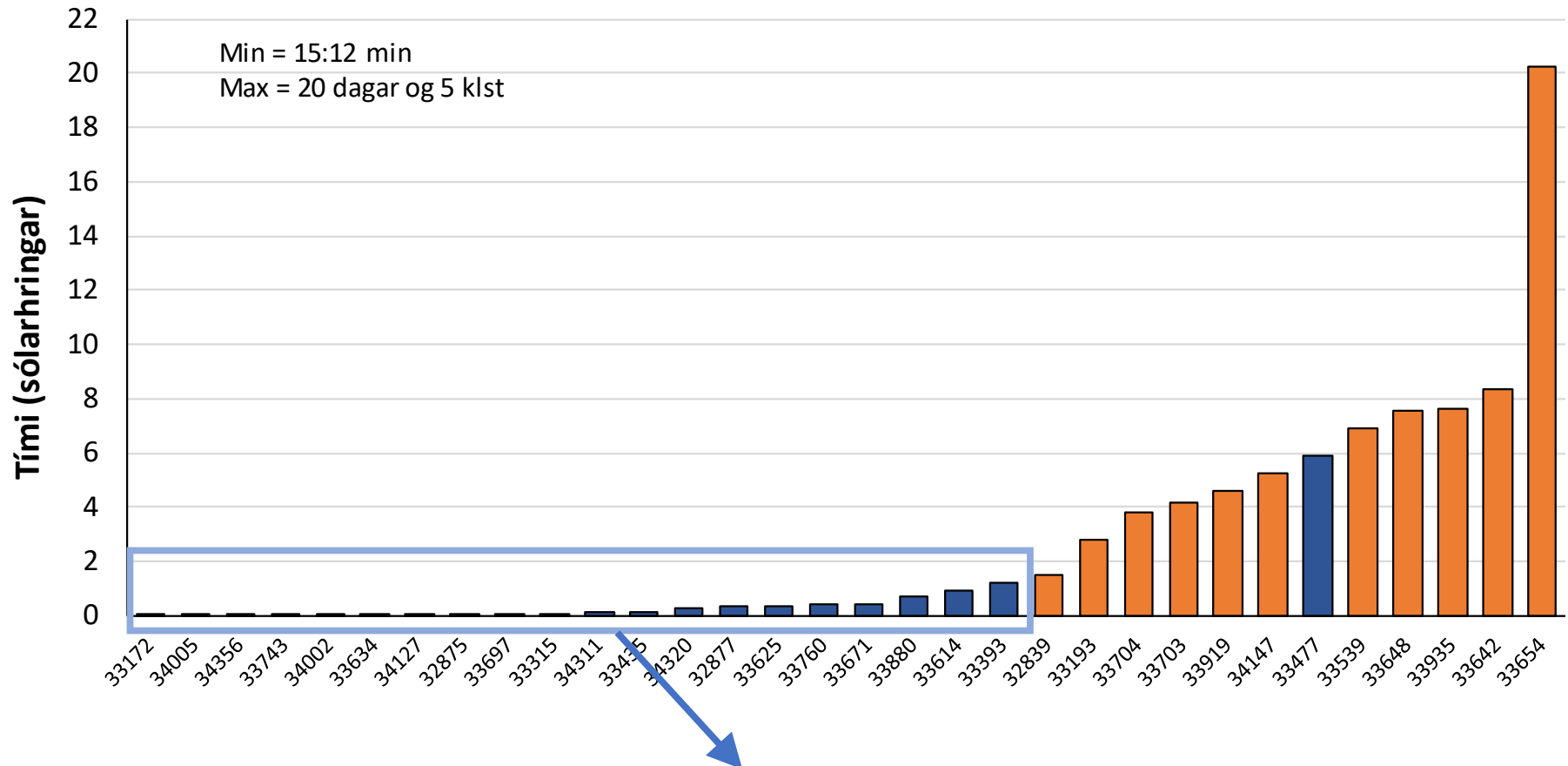

Tími laxaseiða í Elliðaárvogi 2018.

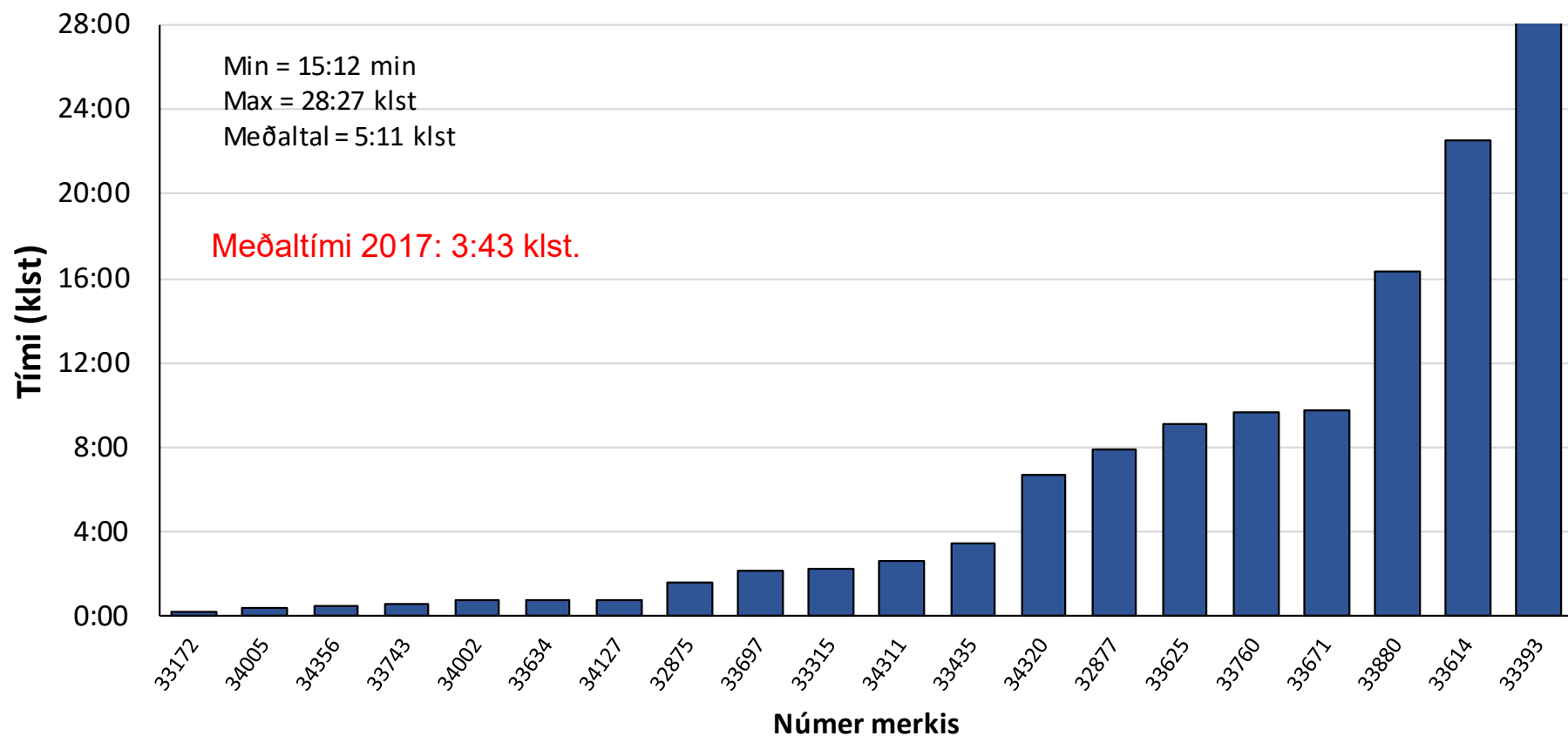

Meðaltími þeirra seiða sem fara inn í Grafarvog = 148 klst

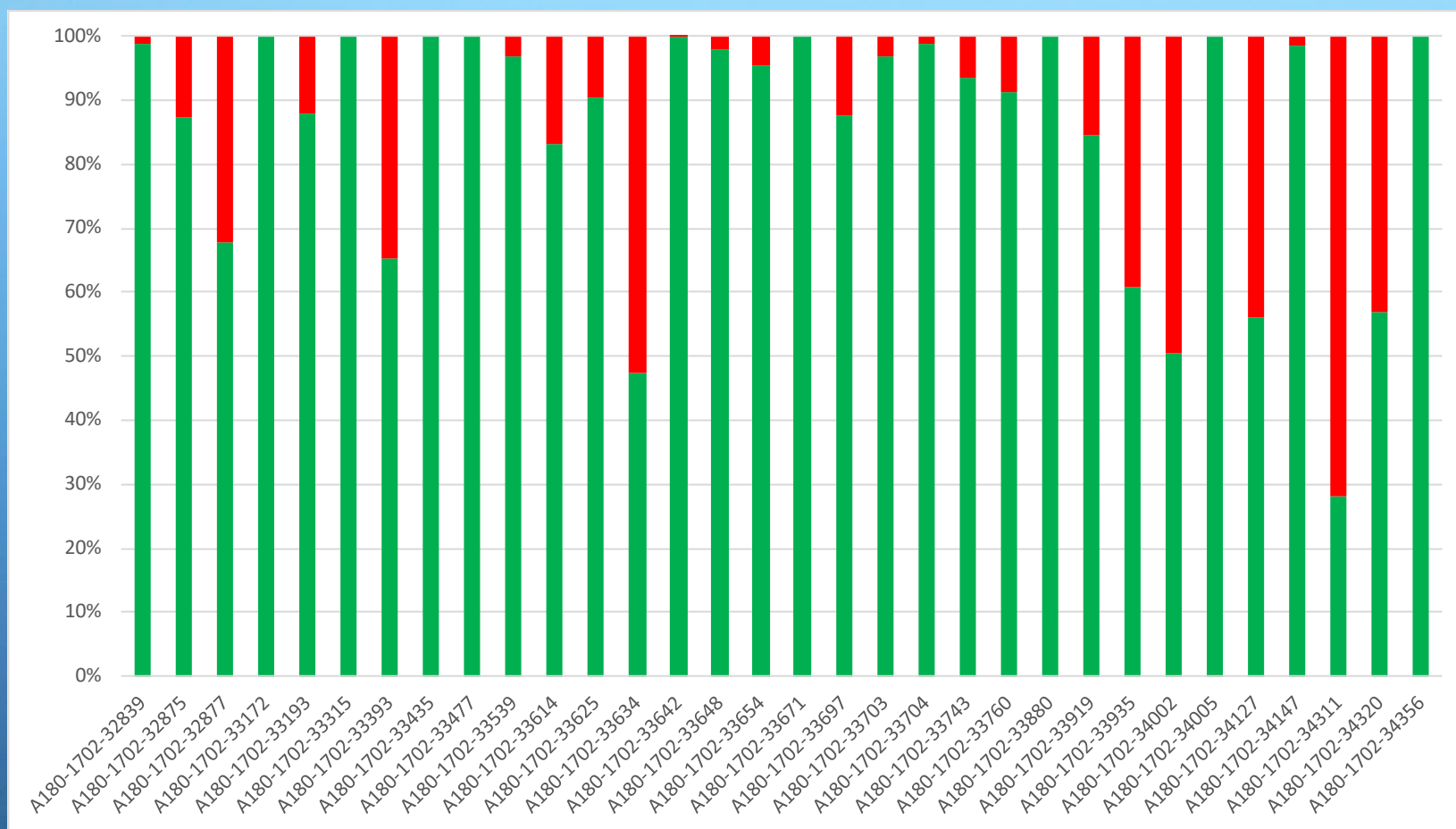
Tími laxaseiða í Elliðaárvogi 2018.

Tími laxaseiða í Elliðaárvogi – Meðaltími þeirra sem fara ekki inn í Grafarvog = 5:11 klst

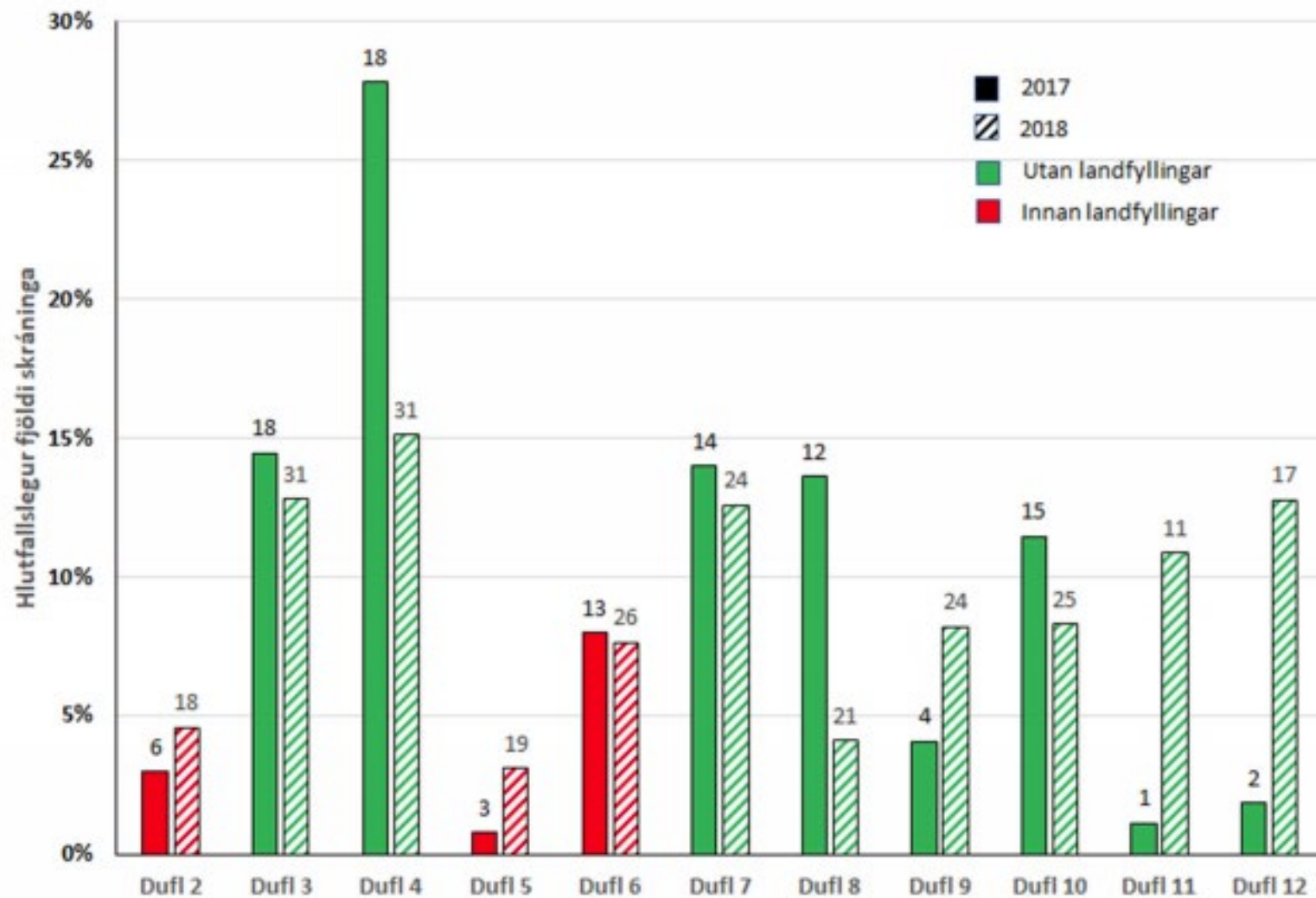

Hlutfallslegur tími laxaseiða utan (grænn) og innan (rauður) landfyllingar

13 af 32 (41%) dvelja >10% af tíma sínum
inni á svæði fyrirhugaðrar landfyllingar

Hlutfallslegur tími laxaseiða utan (grænn) og innan (rauður) landfyllingar

Niðurstöður rannsókna 2017 og 2018
FULLORÐINN LAX

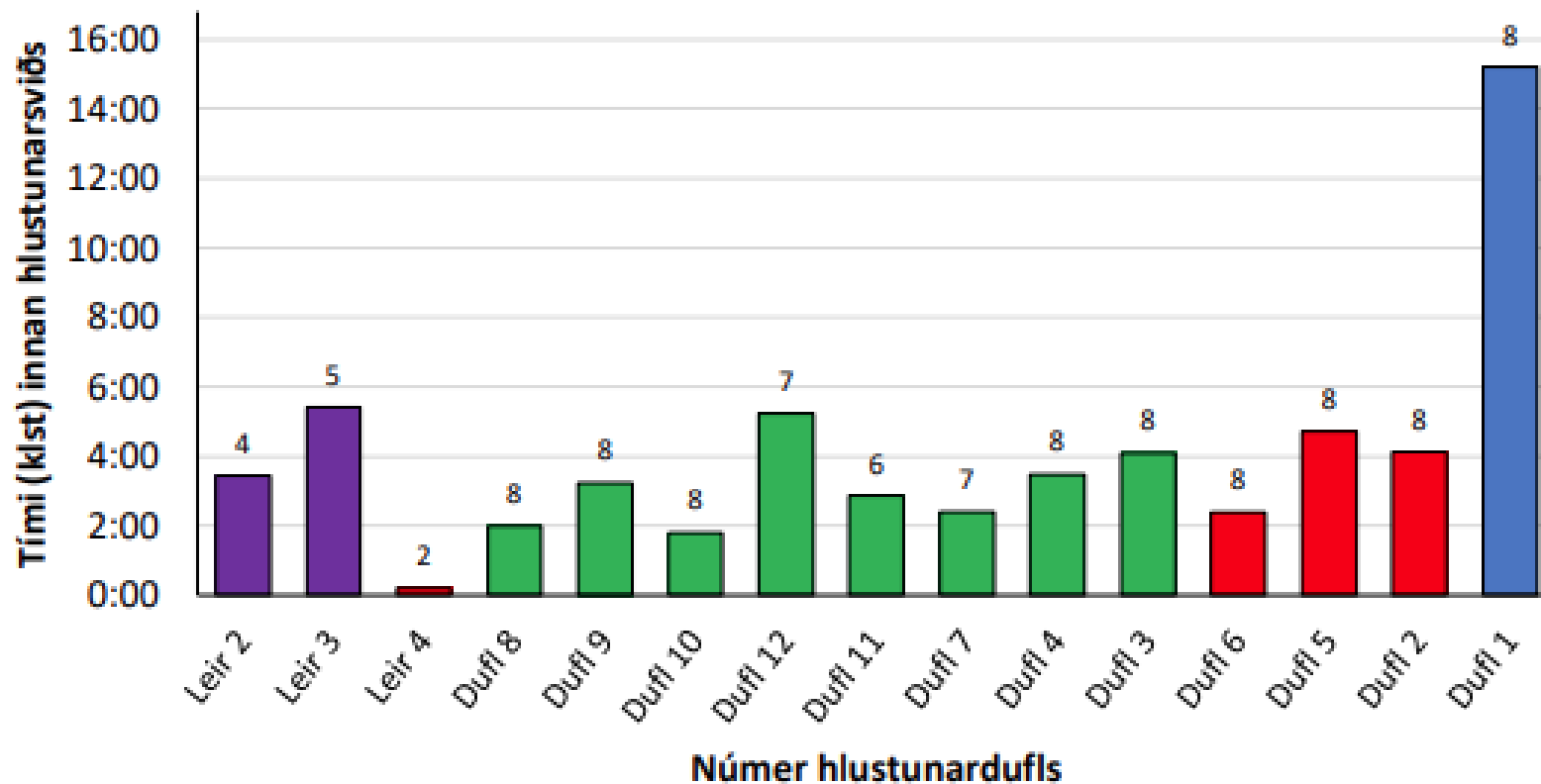
Fullorðnir laxar - Elliðaár

- Af 10 merktum löxum skiluðu sér 8 inn í ós Elliðaáa.
- Að meðaltali voru laxar 7,5 sólahringa að synda frá Gróttu að Elliðaám og 2,4 sólahringa frá Geldinganesi að Elliðaám.
- Laxarnir dvöldu mislangan tíma innan hlustunarsvæða dufla í Elliðaárvogi og komu flestir fram á nær öllum duflum innan svæðisins.
- Laxar fóru gjarnan nokkrar ferðir upp í Elliðaár og út á hlustunarsvæði dufla.

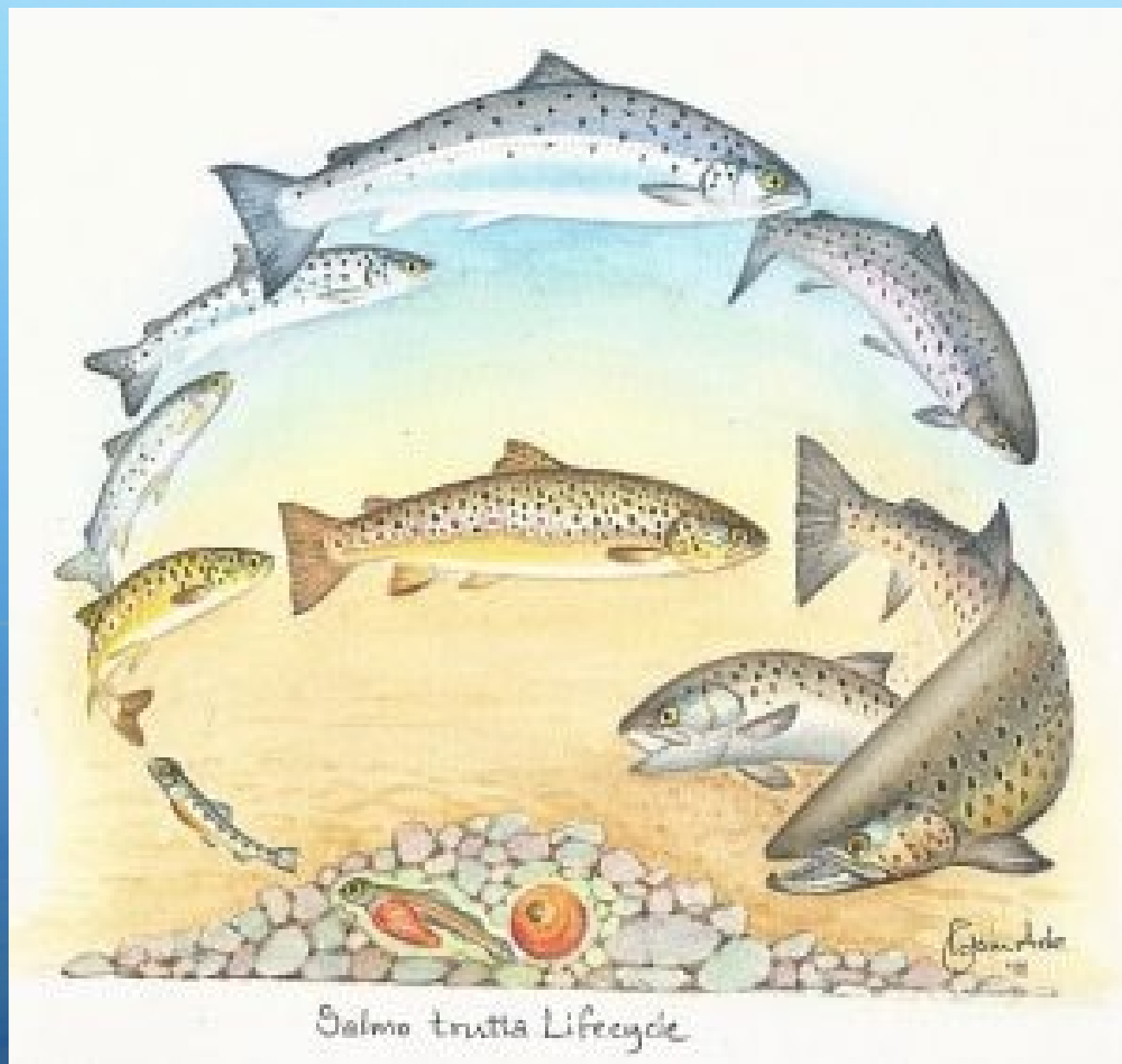
Rauntími í hverju dufli

Fullorðinn lax

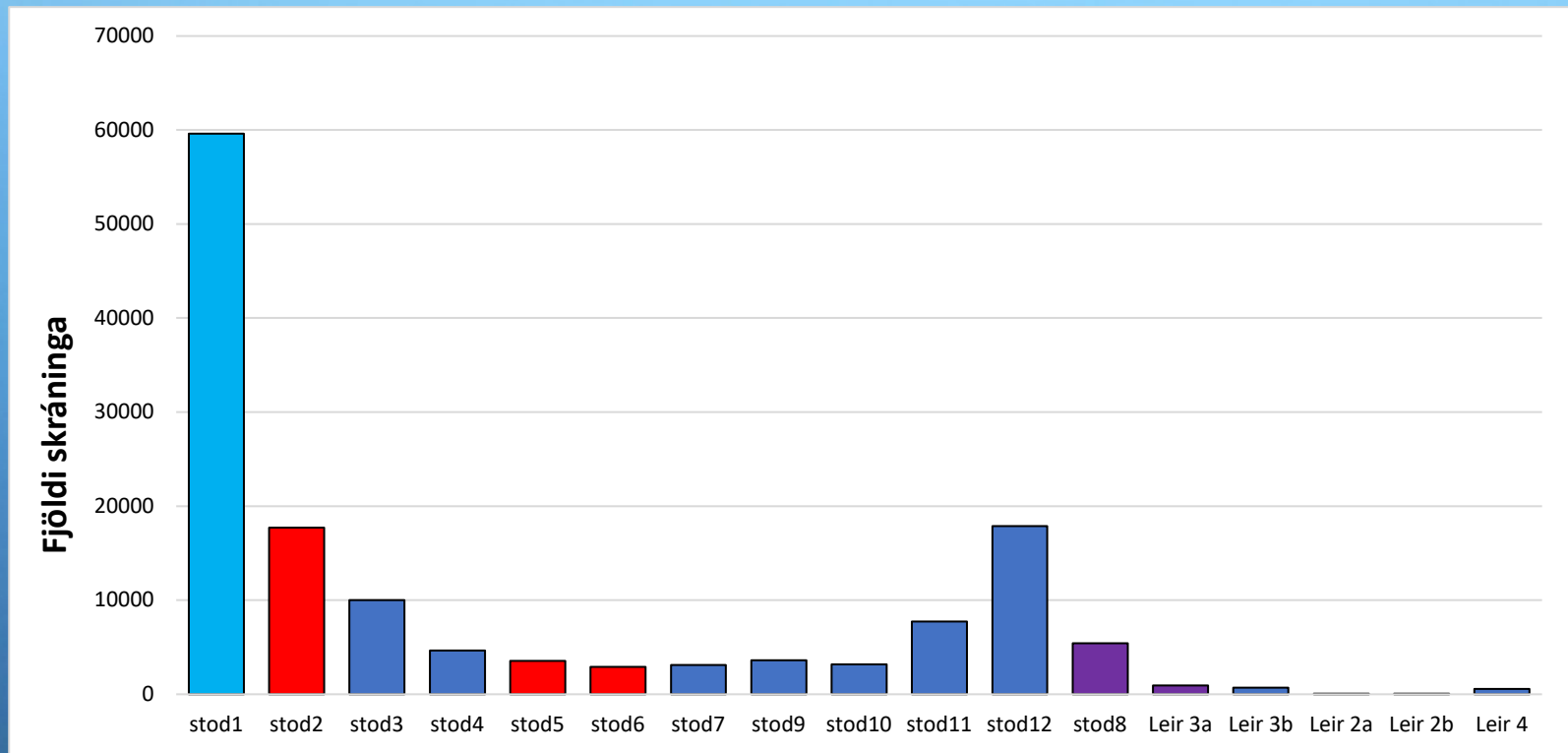

Niðurstöður rannsókna 2017 og 2018
SJÓBIRTINGUR (URRIÐI)

Sjóbirtingur - Elliðaár

Ferill sjóbirtings úr Elliðaám (28,5 cm 192 gr)

Ferill: 16

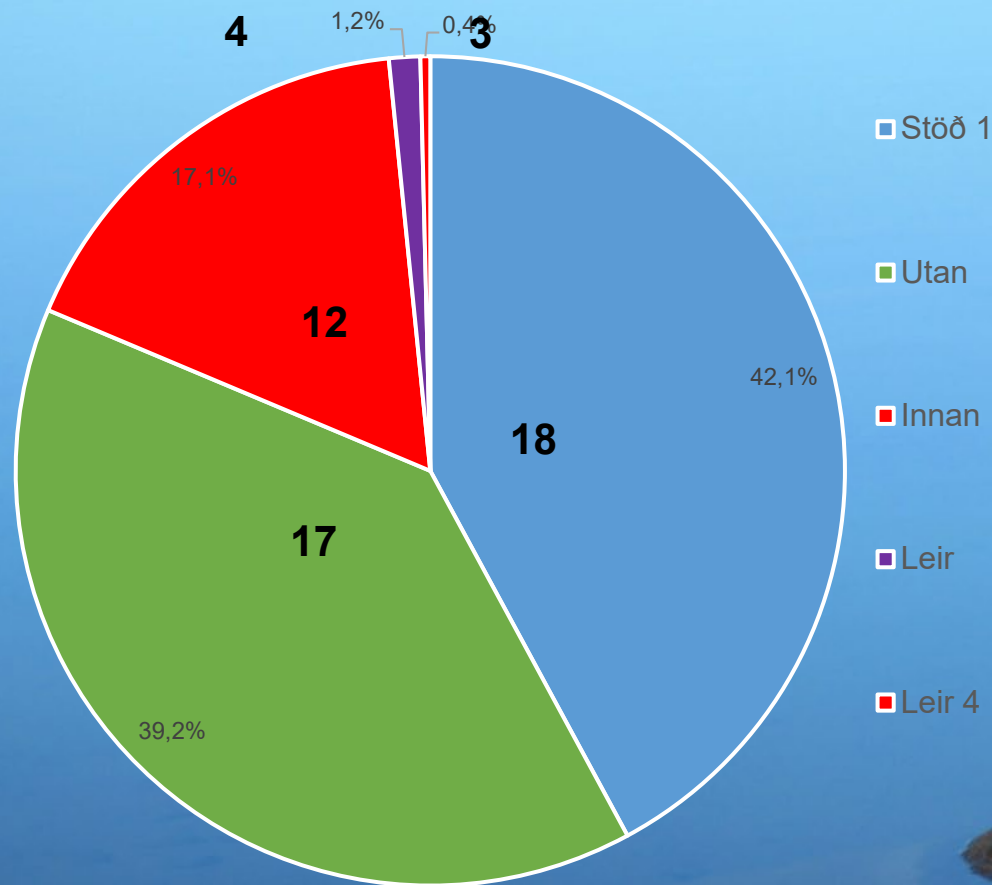
Ferill sjóbirtings úr Elliðaám (28,5 cm 192 gr)

Ferill: 1

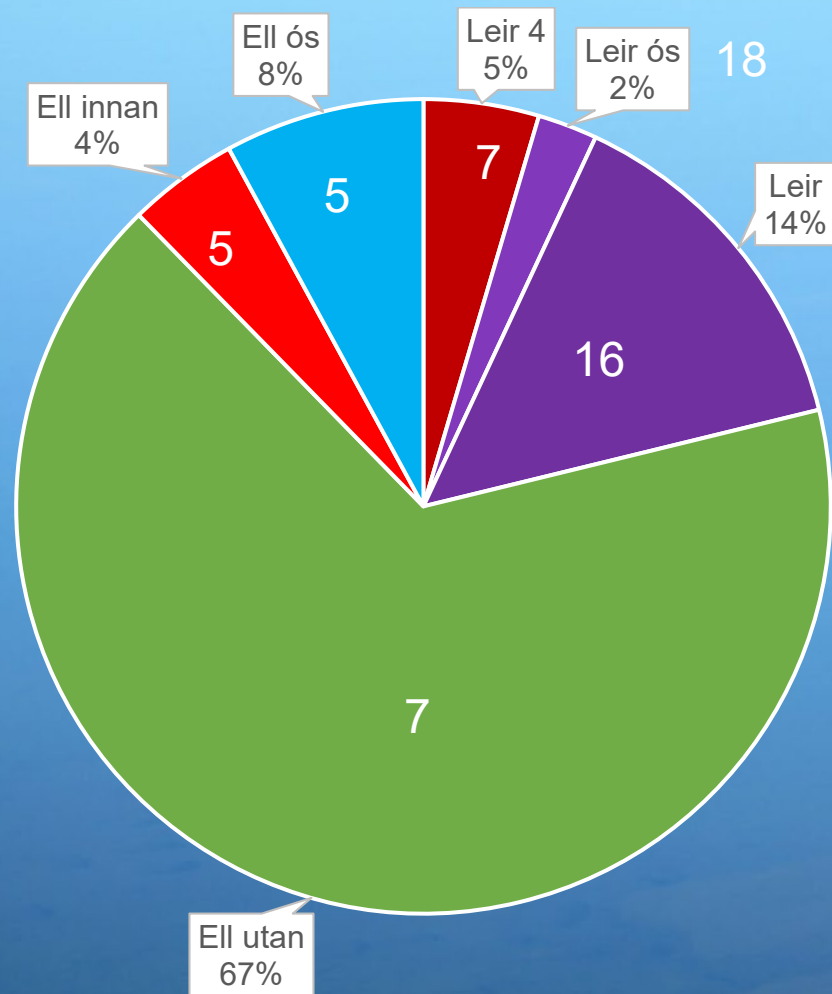

Sjóbirtingur – Elliðaár (18/20)

Sjóbirtingur Elliðaár

Sjóbirtingur Leirvogsá (18/20)

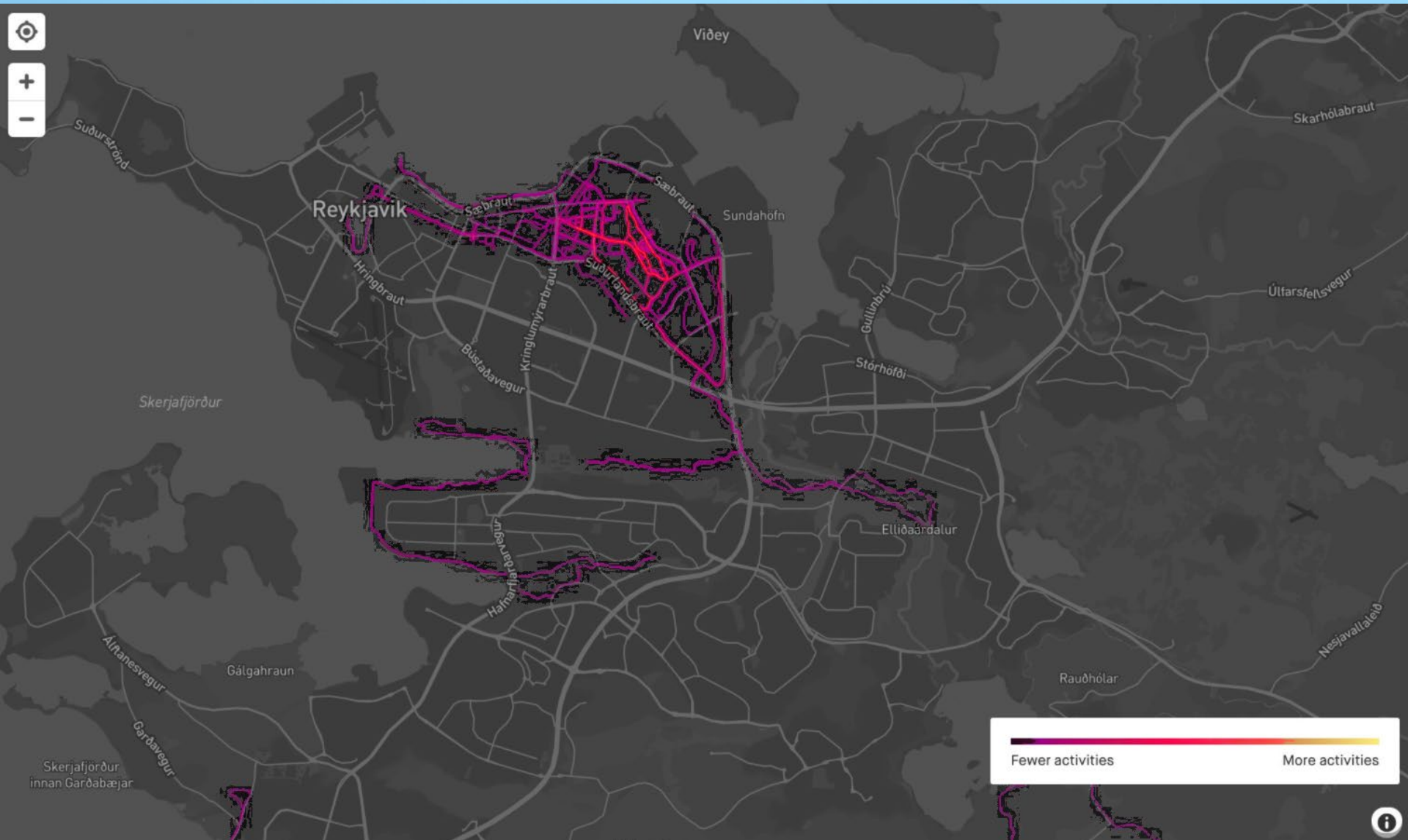

Samantekt:

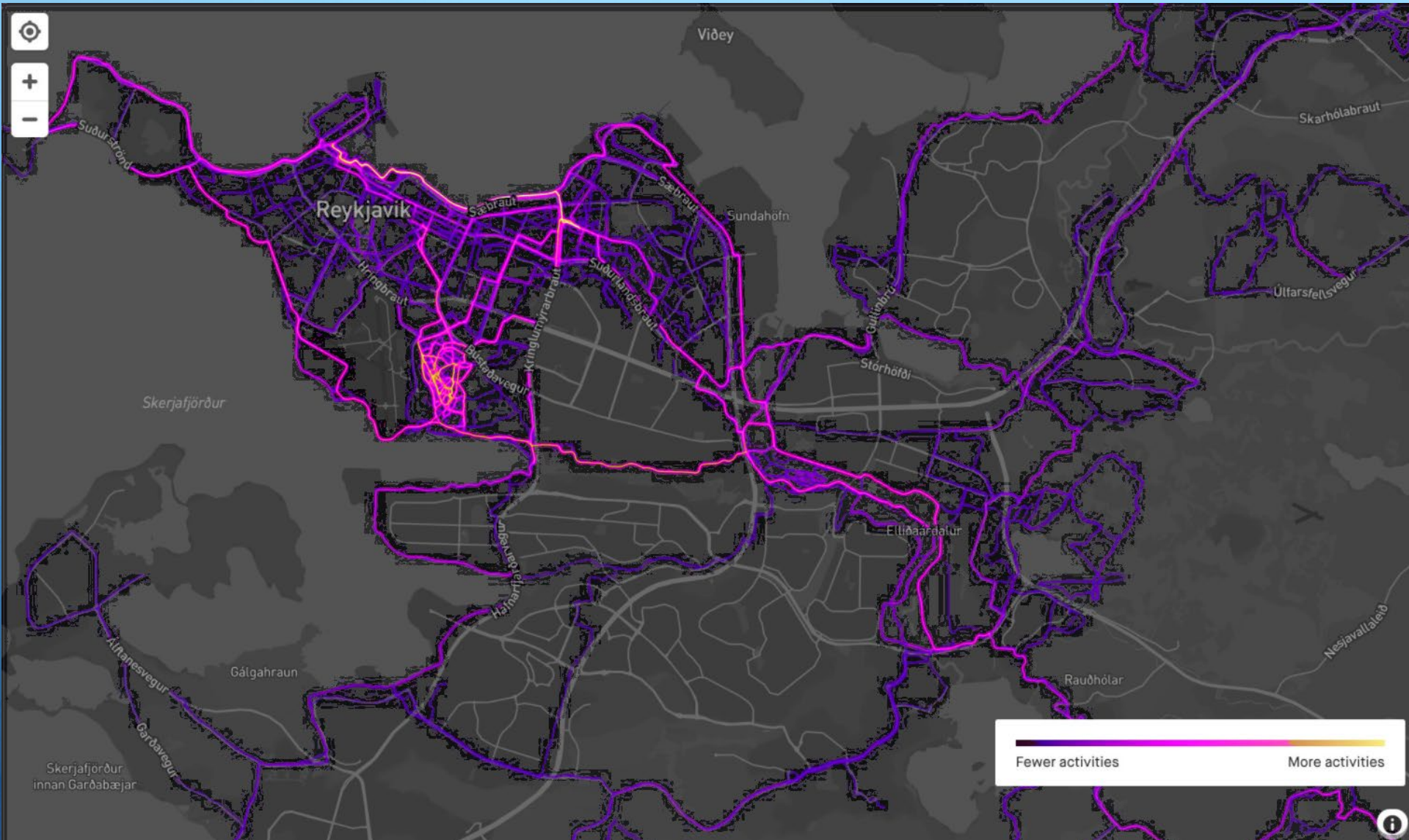
- Gönguseiði laxa nýta sér fyllingarsvæði takmarkað en hluti þeirra gengur inn í Grafarvog.
- Fullorðinn lax nýtir sér fyllingarsvæði til jafns við önnur svæði í Elliðaárvogi. Er lengi á ósasvæði.
- Sjóbirtingur nýtir öll svæði á strandlengju í nágrenni við árósa. Af heildartíma sínum innan ósasvæðis Elliðaáa er Elliðaárurriði um 17% af tíma sínum innan landfyllingarsvæðis.

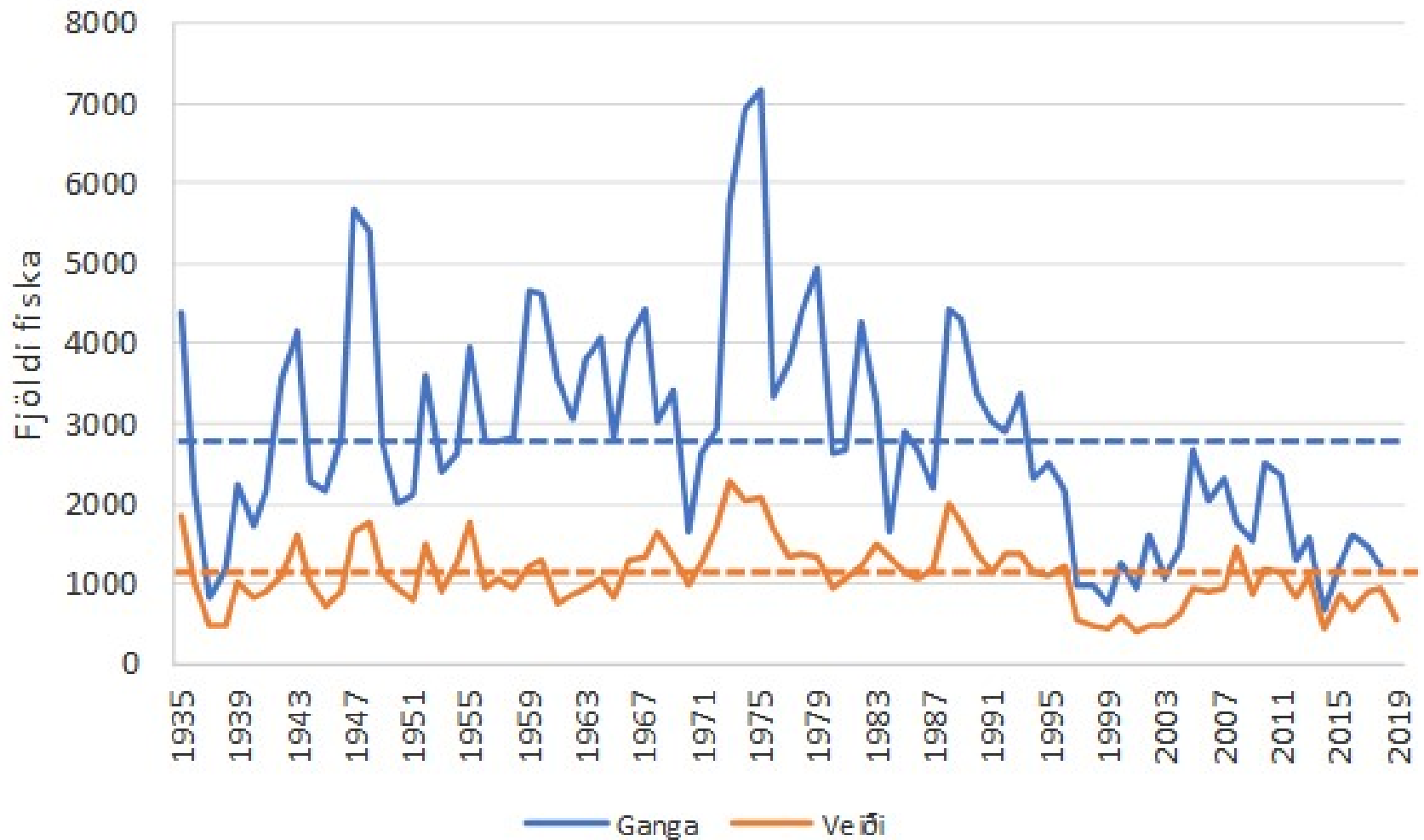
Hliðstæða ... Gönguseiði laxa

Hliðstæða ... Fullorðinn lax og sjóbirtingur

LAXASTOFN ELLIÐAÁA

Eðli vísinda

Auknar rannsókniir

Raunveruleikinn

